

МИСЛИТИ – І ТВОРИТИ ДОБРО!

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 22 (471)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

24 листопада 2018 року

ПРОГРАМА ЄС

СТУДЕНТИ: ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

ДЕЛЕГАЦІЯ ТДМУ ВЗЯЛА УЧАСТЬ У СЕМІНАРІ-ТРЕНІНГУ ДЛЯ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ ЕРАЗМУС+

Проректор з науково-педагогічної роботи нашого університету, професор Аркадій Шульгай, проректор з науково-педагогічної та соціальної роботи Олег Слабий, заступник ректора з економічних питань Олесь Члек, головний бухгалтер Тетяна Мудрик взяли участь у семінарі-тренінгу для переможців конкурсу 2018 року проектів «Розвиток потенціалу вищої освіти щодо особливостей впровадження та управління коштами гранту». Захід відбувся 6 листопада в рамках інформаційного тижня програми ЄС Еразмус+, який організував Національний офіс Еразмус+ в Україні спільно з Пред-

— особливості управління та звітності для українських університетів;
— національне законодавство щодо забезпечення якості вищої освіти;
— моніторинг проектів;
— державна реєстрація проектів;
— національні особливості впровадження проектів. Інструменти модернізації вищої освіти.

Нагадаємо, що цього року ТДМУ імені І.Горбачевського у складі консорціуму університетів здобув перемогу в конкурсі Еразмус+ з проектом «Інноваційна реабілітаційна освіта – запровадження в Україні нових магістерських

ставництвом Європейського Союзу в Україні, Виконавчим агентством з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури, Міністерством освіти та науки України у тісній співпраці з національними агентствами Еразмус+ Європи, національними офісами Еразмус+ країн-партнерів, Київським національним університетом імені Т.Шевченка та Київським університетом імені Б.Грінченка.

З вітальним словом до учасників семінару звернулися Фредерік Куне (перший секретар, керівник відділу регіонального й місцевого розвитку, соціальної політики, культури та громадянського суспільства, Представництво Європейського Союзу в Україні), Олег Шаров (генеральний директор директорату вищої освіти і освіти дорослих Міністерства освіти та науки України).

Під час семінару розглянули такі питання:
— співпраця з Міністерством освіти та науки України, очікувані результати, дисемінація, використання результатів проектів та вплив;

— проекти розвитку потенціалу – використання коштів гранту;

програм». Цей проект – один з п'яти переможців від України. Загалом до конкурсу було допущено 98 українських проектів.

Консорціум складається з університетів Латвії, Польщі, Фінляндії, Литви, Європейської федерації адаптивної фізичної активності та українських партнерів, зокрема Національного університету фізичного виховання та спорту України, Центру тестування при МОЗ України, Тернопільського державного медичного університету імені Івана Горбачевського, Львівського державного університету фізичної культури, Сумського державного університету.

Асоційованими партнерами проекту є Міністерство охорони здоров'я України та громадська організація «Союз ветеранів АТО з інвалідністю».

Мета проекту – створення умов для роботи якісних нових магістерських програм з фізичної терапії, ерготерапії. Тривалість проекту – 3 роки. Його актуальність є важливою у зв'язку з новітніми реформами в галузі медичної реабілітації в Україні.

Прес-служба ТДМУ

Анастасія СТЕЛЬМАХ – студентка 3 курсу медичного факультету.

Стор. 9

ПЕРЕДПЛАТИТИ ГАЗЕТУ НА 2019 РІК

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА

«МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ»:
на один місяць – 30 грн 30 коп;
на три місяці – 88 грн 90 коп;
на півроку – 172 грн 55 коп;
на рік – 341 грн 30 коп.

Газету «Медична академія» можна передплатити в будь-якому відділенні зв'язку. Станьте її читачем!

ІНДЕКС 23292

ПРО БРАНЦІВ КРЕМЛЯ МОЛОДЬ ДІЗНАЛАСЯ З ПЕРШИХ ВУСТ

Четвертий рік поспіль в Україні триває новітня боротьба за незалежність, четвертий рік поспіль українці боронять східні кордони й віддають власні життя у війні з агресором. Щоб подібне більше не повторювалося в нашій історії, щоб молодь відчувала себе повноправними господарями у власній країні, радник міністра інформаційної політики, Герой України, учасник руху спротиву у Луганській області Володимир Жемчугов зустрівся 15 листопада зі студентами Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського.

Під час свого спілкування зі студентами ТДМУ він порівняв життя молодих українців, які мешкають на підконтрольній Україні території, та тих, хто живе на тимчасово окупованій території Донбасу і в Криму. «Згадайте, як жили до агресії 2014 року наші громадяни у різних кутках України та як нині живуть наші співвітчизники на окупованих землях у Криму та на Донбасі. Ви – вільні, розкуті, маєте всі права та свободи, певні орієнтири, мрії, до яких йдете. Ваші ж ровесники, які живуть там, куди прийшов окупант, де в катівнях потерпають

Спершу всім присутнім презентували документальний фільм «Бранці Кремля», в якому йшлося про українських полонених військових і громадських активістів, які нині перебувають у російських тюрмах. Стрічка знята на замовлення Міністерства інформаційної політики України. Володимир Жемчугов – учасник спротиву російській агресії. З травня 2014 року – організатор та активний учасник руху опору проти російської окупації на Луганщині. З 29 вересня 2015 року до 17 вересня 2016 року перебував у полоні бойовиків так званої ЛНР. У полон потрапив з важким пораненням унаслідок підриву на розтяжці. Активний учасник державних і волонтерських заходів в Україні та за кордоном, зокрема, проводить військово-патріотичні лекції-бесіди зі школярами, курсантами, військовослужбовцями. За словами Володимира Жемчугова, найбільше зло – байдужість людей. «Саме байдужість людей приводить до влади на всіх рівнях тих, хто згодом їх не лише розчарує, але й через яких у державі перемагає зло та біда. Закликаю вас не бути байдужими, інертними, мати активну життєву позицію, цікавитися політичним життям та усвідомлено робити власний вибір», – наголосив гість.

десять українців, – перебувають в атмосфері страху, постійної небезпеки, що очікує їх за певні висловлювання, не кажучи вже про вчинки», – додав Володимир Жемчугов. На запитання студента нашого університету, яким бачить шлях перемоги України у війні, пан Володимир зазначив: «Дехто пропонує хорватський, силовий сценарій, мовляв, узяти наступом окуповану територію й повернути їх Україні. Це – подальша неминуха ескалація війни і нові великі жертви. Я прибічник економічного тиску на Росію, коли ми, відстоюючи свої рубежі, даємо відсіч ворогові, а економічні санкції Європи та інших світових держав зроблять свою справу, й Росію чекатиме крах, розвал на шматки, як це було із СРСР», – звернув увагу гість. Наших студентів також цікавило те, якими засадами керуватися під час політичних виборів у країні, чому сценарій війни став можливим на сході України. На всі ці запитання Володимир Жемчугов відповідав щиро і з власної позиції. Він закликав молодь бути свідомими, відповідальними за себе, свої дім, вулицю, місто та країну. Наприкінці зустрічі учасники отримали диски з фільмом і книги.

РАДІОДИКТАНТ ПИСАЛИ І СТУДЕНТИ, І ВИКЛАДАЧІ

9 листопада – особливе свято для кожного українця, адже пов'язане з вшануванням рідної мови. З цієї нагоди у Тернопільському державному медичному університеті відбулася низка заходів.

Цьогоріч викладачі кафедри української мови разом зі студентами-першокурсниками доєдналися до написання диктанту національної єдності. «Крила України» – диктант авторства Олександра Авраменка – об'єднав українців й іноземців, викладачів і студентів, службовців і військових – усіх, кому в такі важкі часи для України не байдужа доля рідного слова. Часто можна почути, що неважливо, якою мовою ти говориш, але, як показує час, нині питання української мови як державної постало надзвичайно гостро.

Гостем кафедри цього дня був Василь Ванчура – директор тернопільського видавництва «Джура». Він продемонстрував студентам новинки, розповів багато цікавого про кожну книгу, про особливості надходження рукописів до видавництва, їх

шлях до читача, про зустрічі з авторами. Загальне зворушення викликали уривки з книги Лесі Орляк «Ти зробив усе, що зміг», – це книга-реквієм матері за сином. Олександр Орляк – командир гармати протитанкового батальйону 128-ї окремої гірсько-піхотної Закарпатської бригади. Загинув 6 лютого 2015 року на опорному пункті «Станіслав» поблизу м. Дебальцевого в результаті мінометного обстрілу під час виконання бойового завдання.

Зацікавили також студентів розповіді про участь видавництва у різноманітних форумах, зокрема, у Запорізькій книжковій толоці. Після зустрічі першокурсники мали можливість поспілкуватися з паном Василем та погортати книги.

Викладачі кафедри долучилися до всеукраїнського руху #читайукраїнською та продемонстрували книги, які читають зараз і рекомендують для прочитання. Це – наукові та художні, дитячі та навчальні видання, документалістика. За нагоди запрошуємо до участі в такому флешмобі

викладачів інших кафедр, студентів та адміністрацію нашого закладу. Сучасна молодь – відкрита та творча, талановита й рішуча. Вона знову зацікавлена у читанні та прагне до повернення до рідного, питомого, українського. І дуже приємно бути учасником цього процесу, бути причетним до відродження української нації.

Цього дня також під керівництвом та за активної участі завідувача кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки, професора Степана Вадзюка викладачі та студенти-медики долучилися до Всеукраїнської акції з нагоди Дня української писемності та мови й написали радіодиктант. Відрадно, що всі студенти із задоволенням взяли участь у заході, а викладачі своїм прикладом підтримали цю ініціативу.

Приємно, що майбутнє України в руках високоосвіченої, культурної молоді. Бо саме молоде покоління – це майбутнє держави і тому нині має бути вироблена чітка стратегія його виховання, формування його світогляду.

ПРАКТИЧНИЙ МАЙСТЕР-КЛАС З ХІРУРГІЇ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

У нашому університеті відбувся навчальний тренінг з основ хірургії для іноземних студентів. Його організував студент п'ятого курсу з Гани Емануель Кваку Німох, який навчається в Івано-Франківському національному медичному університеті та планує працювати лікарем у своїй країні.

Він об'єднав довкола себе однокласників в організацію Help Motherland International, аби допомогти своїм співвітчизникам стати професійними медиками. Емануель уже здобув освіту в Гані й приїхав в Україну, аби отримати медичний фах. Навчання йому дається легко – він швидко засвоює матеріал та опановує практичні навички. Хлопець побачив, що його друзі та однокласники не встигають вивчати все, тож вирішив допомагати їм у підготовці до занять. Невдовзі на його лекції почали приходити дедалі більше студентів. З часом Емануель знайшов меценатів, які допомогли йому створити Help Motherland International, – і тепер у багатьох іноземних студентів з'явилася можливість шліфувати свої знання та практичні навички. Наразі це об'єднання має п'ять філій в Україні.

У нашому вишньому відділенні цієї організації очолює студентка другого курсу факультету іноземних студентів Рейчел Квофіє,

яка доклала зусиль, щоб організувати перший практичний семінар з відпрацювання медичних і хірургічних навичок. Майбутні лікарі настільки зацікавлені й віддано працювали впродовж семінару, що в них виникло бажання подбати ще про низку подібних занять.

Зазначимо, що вищезгадана організація проводить літні практики для студентів-медиків, науково-практичні конференції. У ТДМУ філіал об'єднання налічує дев'ять осіб.

Головні завдання Help Motherland International полягають у створенні глобальної мережі людей, об'єднаних спільною метою бути агентами позитивних змін і розвитку для рідної країни. Йдеться й про впровадження програм і проектів, щоб сприяти розвитку особистості та громади; надання членам організації всієї необхідної інформації та навичок, які необхідні у сприянні розв'язанню основних глобальних і національних проблем: охорони здоров'я, освіти, навколишнього середовища та сталого розвитку, наставництва й глобального партнерства. Задля цього організують навчальні семінари та тренінги, працює інститут менторства, розповсюджують міжнародні навчальні матеріали, здійснюють літні поїздки з певною місією (практична клінічна допомога), публікують навчальні посібники з основних медичних курсів та для підготовки до державних ліцензійних іспитів.

Базові цінності організації – бути відданим своїй місії, самодисциплінованим, наполегливим і поважати інших, відповідальним у навчанні, вміти працювати в команді та над цілісним розвитком особистості.

Добірку підготовлено за матеріалами прес-служби ТДМУ

Редактор **Г. ШОТ**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК,**
Л. ХМІЛЯР,
М. ВАСИЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновник:
ДВНЗ «Тернопільський
державний університет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України»
Індекс **23292**

Видавець:
ДВНЗ «Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України»

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 493-93ПР від 24.11.2010,
видане головним
управлінням юстиції у
Тернопільській області

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 1000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у ДВНЗ
«Тернопільський державний
університет ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України».
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ЗАХОДЬТЕ НА НАШ САЙТ: WWW.MEDYCHNA-AKADEMIA.TDMU.EDU.UA ТА НА СТОРІНКУ У FACEBOOK

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ У ТДМУ: НОВИЙ ФОРМАТ

Хороший та відданий своїй професії лікар починається зі здібного абітурієнта. Цей постулат і став відправною точкою реформ у вищій медичній освіті. І хоча до початку вступної кампанії ще доволі часу, в ТДМУ вже зараз гостинно відчинені двері для всіх, хто бажає навчатися в нашому виші. Чим відрізнятиметься набір першокурсників наступного року від цьогогорічного, які преференції для абітурієнтів підготували в ТДМУ, як оцінюють навчання у нашому університеті нинішні студенти? Відповідь на розмаїті запитання змогли отримати всі, хто завітав у неділю, 11 листопада, на День відкритих дверей.

В актовій залі адміністративного корпусу ТДМУ зібралися юнаки та дівчата з Тернопілля та інших областей України. Чимало з них прийшли разом з батьками, хтось у товаристві брата або ж сестри чи друзів, які вже стали студентами нашого університету. Активно долучилися до заходу студенти та активісти університету, члени студентського парламенту. Аби майбутні спудеї краще ознайомилися з життям вишу, нинішні zorganizували цікаві зустрічі з медичною атрибутикою, перспектами та наочним приладдям прямиїсьню у фойє адмінкорпусу. Про насичене та цікаве студентське життя в ТДМУ їм розповіли самі студенти, а спільні майстер-класи допомогли краще відчувати, що саме медицина є їхнім покликанням. Разом з майбутніми лікарями вони реанімували пацієнтів, навчалися методам гігієни ротової порожнини на муляжах, щось розглядали під скельцями мікроскопів. Відтак усі присутні перейшли до актової зали, щоб більше дізнатися про наш навчальний заклад, а також перспективи вступу та навчання в медичному виші.

Романа ПАВЛЮК – голова студентського парламенту

Присутніх тепло привітав проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай.

– Радий щиро вітати вас у стінах Тернопільського медичного університету ім. І. Горбачевського, а також передати слова

вітання від ректора ТДМУ, професора Михайла Михайловича Корди. За результатами рейтингової оцінки діяльності вищих медичних закладів України, наш університет є лідером в організації освітнього процесу серед вищих медичних навчальних закладів за всіма показниками діяльності, – зазначив Аркадій Гаврилович. – Загалом студенти здобувають освіту на медичному, фармацевтичному, стоматологічному факультетах, у навчально-науковому інституті медсестринства, діє на-

Аркадій ШУЛЬГАЙ – проректор ТДМУ, професор

мією, згодом університетом і перетворився в потужний навчальний заклад. Він є членом Європейської асоціації університетів.

(Зліва направо): **Дмитро КОРОБКО – декан фармацевтичного факультету, доцент, Світлана БОЙЦАНЮК – декан стоматологічного факультету, доцент, Арсен ГУДИМА – завідувач кафедри, професор**

вчально-науковий інститут післядипломної освіти. В навчально-науковому інституті медсестринства навчання проводять за денною та дистанційною формою. ТДМУ – єдиний в Україні медичний виш, де запроваджено дистанційну форму підготовки медсестер-бакалаврів і магістрів, за якою навчаються студенти зі Сполучених Штатів Америки, Канади, Ізраїлю та, звісно, України. Потужними є медичний, фармацевтичний факультети, всі викладачі мають науковий ступінь, вчене звання, а кафедри очолюють доктори фармацевтичних наук. Останніми роками у нас готують фахівців з фізичної реабілітації та ерготерапії за спеціальностями «Здоров'я людини», та за напрямком «Громадське здоров'я», а цього року розпочали підготовку майбутніх парамедиків. Наші кафедри та лабораторії обладнанні найсучаснішою технікою, у виші проводять найсучасніші наукові дослідження. Університет активно співпрацює в міжнародних наукових проектах. Студенти Тернопільського медичного університету мають можливість для навчання впродовж року чи півроку в найкращих університетах Європи та США. За шістдесятитітню історію нашого університету досягнуто чимало – інститут став акаде-

ТДМУ – учасник міжнародного проекту ERASMUS MUNDUS MEDEA, спрямованого на організацію академічних обмінів. Торік серед студентів усіх вищих медичних закладів України саме студенти нашого вишу вибороли найбільше призових місць з предметних олімпіад. Це підтверджує той факт, що у нас добре дбають про професійну підготовку студентів, вони володіють ґрунтовними знаннями. Якщо вступите до нашого університету, то самі переконаєтеся, що в ТДМУ використовують найсучасніші інформаційні технології навчання. Всі найновіші в медичній науці засоби втілюємо в навчальний процес, зокрема, комп'ютерні технології, які постійно вдосконалюємо.

Нині вперше День відкритих дверей відбувається у новому форматі. Події в медичній освіті стрімко розвиваються, час диктує нові вимоги, тому керівництво університету вирішило інформувати про всі нововведення своїх потенційних абітурієнтів. Ви, напевно, вже дізналися новину, що затверджено Умови прийому на навчання до закладів вищої освіти 2019 року. Відповідний наказ підписала міністр освіти та науки, щоправда ще не юстований. МОН своїм наказом пропонує рекомендо-

ваний перелік предметів для вступу у вищі навчальні заклади. Більшість з вас уже нині розпочала підготовку до зовнішнього незалежного оцінювання, а ми підготували вигідні для вас пропозиції для вступу. Сподіваюся, що нині тут зібралися ті, хто вже впевнився у виборі майбутньої професії, залишилося лише обрати для цього навчальний заклад, а ми гостинно запрошуємо вас стати абітурієнтами саме Тернопільського державного медичного університету імені Івана Горбачевського.

Із зацікавленням слухали присутні голову студентського парламенту Роману Павлюк, яка розповіла про враження від навчання в ТДМУ, а також поділилася своїми спогадами, коли вона була абітурієнткою. «Моя сім'я мешкає в Києві, а здобувати фах я вирішила в Тернополі, й уже з перших днів навчання зрозуміла,

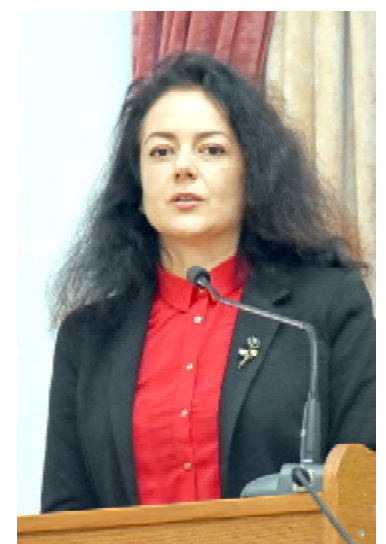
будете міцні знання, щоб оволодіти професією. Торік студентський парламент долучився до Дня відкритих дверей у ТДМУ, а цьогогоріч ми вирішили зробити це яскравіше, взяли участь більше студентів. У кожного з них є бейджик, отож усі, хто бажає, можуть звернутися та запитати про те, що їх цікавить. Сьогодні свої знання та навички демонструють студенти, які співпрацюють з Всеукраїнською радою реанімації, Товариством Червоного Хреста України, а також представляють кафедри ТДМУ. Зверніть увагу, який стенд розгорнули студенти стоматологічного факультету, він чи ненайбільший, презентують свою структуру й члени студентського парламенту. Усі охочі можуть сфотографуватися у фотозоні, яку організували волонтери ТДМУ, а майбутні студенти ще й, одягнувши медичний халат, зробити світліну про День відкритих дверей».

Відповідальний секретар приймальної комісії, доцент Григорій Загричук докладно розповів про умови вступу до ТДМУ 2019 року, терміни й порядок подачі документів, зазначивши, що вступна кампанія розпочнеться

(Зліва направо): **Ігор ДРАЧ – заступник декана медичного факультету, доцент, Григорій ЗАГРИЧУК – відповідальний секретар приймальної комісії, доцент**

що зробила правильний вибір. У ТДМУ надзвичайно доброзичливе ставлення викладачів до студентів, завжди можна підійти та отримати консультацію, тут створені гарні умови для навчання, відсутня корупція. Взагалі ж Тернопіль – це дуже затишне місто, немає такого шаленого ритму, як у Києві. В Тернополі невеликі відстані, не потрібно витратити час на тривалі переїзди, а натомість можна встигнути набагато більше й використати його для саморозвитку, добрих справ. Я обрала студентське самоврядування, де для мене відкрилося багато можливостей запровадити якісь нові власні проекти, повернути до них увагу студентського товариства. Мені віриться, що я зреалізую власні задуми як голова студентського парламенту, бо маю підтримку багатьох людей, а особливо – адміністрації університету, в нас тісні контакти, продуктивна співпраця. Нас розуміють у ректораті, завжди надають не лише моральну, але й фінансову підтримку, і це дуже важливо. Спілкуючись зі студентами інших вишів, своїми друзями, які навчаються у столиці, зрозуміла, що не помилилася у виборі, моє рішення було правильним, тому й раджу вступати до нашого вишу, який відкриє перед вами нові можливості, а найголовніше – ви здо-

Юлія ДАНИЛЕВИЧ – доцент кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими ННІ медсестринства

10 липня. Прийом заяв і документів від вступників розпочнеться 10 липня й закінчиться 16 липня для осіб, які вступають на основі співбесіди, вступних іспитів, та 22 липня – для осіб, які вступають лише за результатами зовнішнього незалежного оцінювання. Всі ті абітурієнти, які не мають жодних пільг, подаватимуть заяви на денну та заочну форму навчання лише через реєстрацію в електронних кабінетах.

(Продовження на стор. 4)

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ У ТДМУ: НОВИЙ ФОРМАТ

(Закінчення. Поч. на стор. 3)

Якщо абітурієнт не має можливості подати заяву через електронний кабінет, то, як зазначив Григорій Загричук, університет традиційно впродовж останніх двох років створює консультаційний центр. Він розпочне свою роботу вже з 1 липня, і вступник може прийти до вишу, консультанти допоможуть подати електронну заяву не лише до ТДМУ, а й до інших навчальних закладів. Також Григорій Ярославович детально розповів про умови вступу для абітурієнтів з дипломом молодшого спеціаліста та про небюджетну конкурсну пропозицію університету за лікарськими спеціальностями на місця контрактної форми навчання.

Заступник декана медичного факультету, доцент Ігор Драч мовив про матеріально-технічну базу та умови навчання студентів медичного факультету: «Наш факультет — найбільший у ТДМУ, нині тут навчаються 2,6 тисячі студентів за спеціальностями «Медицина», «Лікувальна справа», «Медико-профілактична справа», «Здоров'я людини», «Фізична реабілітація», «Фізична реабілітація». «Фізична терапія. Ерготерапія (бакалаврат плюс магістратура)», «Біологія». Навчальний процес на семи кафедрах забезпечують 445 викладачів, з яких 322 кандидати наук і 74 — доктори наук». Ігор Дмитрович розповів про спеціальності,

ня університетської лікарні, на її базі розташовані багато клінічних кафедр, студенти мають можливість навчатись, вдосконалювати практичні навички. Діють наукові гуртки та наукові товариства, щороку відбуваються міжнародні конгреси студентів і молодих вчених. Студенти факультету займають призові місця на всеукраїнських студентських олімпіадах.

Про навчання на стоматологічному факультеті, його профільні кафедри розповіла декан факультету, доцент Світлана Бойцанюк:

— Наш факультет — один з наймолодших, хоча з дня його заснування минуло вже 15 років. За цей час стоматологічний факультет поповнився викладач-

обладнання. Теоретичні знання та навички студенти мають можливість відточувати на сучасних фантомах і муляжах під час практичних занять, кожен студент забезпечений індивідуальним робочим місцем. Під керівництвом викладачів студенти проводять безкоштовні прийоми пацієнтів, відтак мають можливість застосувати здобуті навички під час лікувальної роботи та надавати стоматологічну допомогу соціально незахищеним верствам населення. Під час виховної роботи наші студенти долучаються до всіх культурно-масових заходів, які відбуваються в університеті. Вже відбувся дев'ятий випуск лікарів-стоматологів і ми пишаємося нашими випускниками, які нині належать до когорти провідних лікарів практичної медицини й науковців.

Декан фармацевтичного факультету, доцент Дмитро Коробко у своєму виступі зазначив: «Факультет почав своє існування 2000 року. За ці роки у нас багато здобутків, накреслили подальші перспективи розвитку. Вже нарахували 14 випусків провізорів денної форми та шість — провізорів заочної форми навчання. Щодо навчального процесу, то він також відповідає найвищим стандартам, кожен студент має можливість отримати найновішу інформацію з питань фармацевтичної науки й практики, адже стати фахівцем без отримання сучасних фармацевтичних знань неможливо. Сформовано потужний викладацький склад. 49 викладачів факультету мають науковий ступінь. На п'яти кафедрах працюють 3 доктори і 46 кандидати наук. З них — 2 доктори і 24 кандидати саме фармацевтичних наук, адже спе-

цифіку фармації може знати лише провізор. Студенти традиційно займають призові місця в конкурсах на кращу студентську наукову роботу в галузі фармацевтичних наук, що проводять на базі Національного медичного університету ім. Богомольця, на всеукраїнських олімпіадах за фахом «фармація». Тобто факультет готує високоякісних фахівців, а для навчання студентів створені максимально сприятливі умови.

Доцент кафедри клінічної імунології, алергології та загальнодогляду за хворими ННІ медсестринства Юлія Данилевич розповіла про професію медсестри, яка завжди й у всі часи є надзвичайно потрібною та яку можна здобути в стінах ТДМУ. Але якщо раніше медсестру вважали виконавцем вказівок лікаря чи його помічником, то такий підхід відходить у минуле. «Нині медсестринство — це окрема галузь охорони здоров'я, адже на ринку праці необхідні спеціалісти з вищою освітою, тобто медсестри-бакалаври, медсестри-магіст-

ном за програмами обміну студентів, зокрема, в університетах Канади, Польщі, а також стажуватися чи проходити практику в інших країнах. Наш інститут медсестринства підтримують меценати, а це доброчинці із США та Канади, які надають одноразову іменну стипендію кращим студентам. У ННІ медсестринства діють й грантові проекти, в яких майбутні медсестри беруть участь», — зазначила доцент Юлія Данилевич.

З кваліфікаційними вимогами та програмами навчання для здобуття нової спеціальності «парамедик» присутніх ознайомив завідувач кафедри медицини катастроф і військової медицини ТДМУ, професор Арсен Гудима. Він у деталях розповів, чому необхідно готувати парамедиків в Україні, які особливості їх підготовки. Тривалість навчання майбутніх парамедиків становитиме три роки (180 кредитів). Під час першого року навчання майбутні парамедики будуть здобувати загальну освіту, яка відповідає освітньому рівню «бакалавр» з одночасним отриманням умінь і навичок рятування людини шляхом вивчення розширеної першої допомоги. На II і III курсах вони освоюватимуть вищий рівень рятувальної медицини — розширену екстрену допомогу. Маючи освітній рівень «бакалавр», пара-

ри, які можуть працювати в сучасних клініках на посадах головних медсестер, старших медсестер, завідувати геріатричними центрами, хоспісами. Згідно із Законом України «Про вищу освіту» медсестер такого рівня мають право навчати вищі навчальні заклади 3-4 рівня акредитації, тобто інститути медсестринства, а також медуніверситети. Щоб здобути гарні знання, треба вибрати відповідний навчальний заклад, де є і потужний викладацький склад, і матеріально-технічна база, а в ТДМУ створені такі умови. 80 відсотків дипломів наших випускників визнані за кордоном. Чотири роки поспіль наші студенти мають можливість навчатися за кордо-

медики зможуть продовжити освіту в магістратурі. Парамедик — універсальний фахівець з ургентної кардіології, педіатрії, акушерства та гінекології, травматології й інших медичних спеціальностей. Процес підготовки парамедиків відбуватиметься під егідою Агенції екстреної медицини, зазначив Арсен Гудима.

На завершення зустрічі майбутні абітурієнти та їхні батьки мали можливість поставити запитання щодо умов вступної кампанії-2019 та навчання в ТДМУ, а також відвідали музей у морфологічному корпусі університету.

**Лариса ЛУКАЩУК,
Яніна ЧАЙКІВСЬКА (фото)**

за якими проводять підготовку студентів, детально ознайомив з навчальною та науковою базою, яку постійно оновлюють. Теоретичну підготовку здійснюють на базі теоретичних кафедр, інша частина кафедр — клінічні. Вони містяться в усіх лікувальних закладах міста. ТДМУ перший з медичних вишів України реалізував пілотний проект зі створен-

ним складом і розширив свої позиції щодо оновлення та зміцнення матеріально-технічної бази. Профільні кафедри стоматологічного факультету (терапевтичної стоматології, ортопедичної стоматології, хірургічної стоматології та стоматології дитячої) очолюють доктори медичних наук, професори. В клінічних залах — сучасне стоматологічне

ВІТАЄМО!

ПРОФЕСОРУ ТДМУ ПРИСВОЄНО ДЕРЖАВНУ СТИПЕНДІЮ ЗА ВАГОМИЙ ВНЕСОК У РОЗВИТОК НАУКИ

Згідно з Указом Президента України від 6 листопада «Про державні стипендії видатним діячам охорони здоров'я» завідувачу кафедри хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти, профе-

сорів Тернопільського державного медичного університету імені Івана Горбачевського Ігорю Яковичу Дзюбановському призначено дворічну державну стипендію за видатні досягнення в медичній науці та вагомий

внесок у розвиток охорони здоров'я.

Ігор Якович розробив методику визначення ступеня ризику операції у хворих похилого віку, оригінальний спосіб резекції шлунка при виразці в умовах

хронічної дуоденальної непрохідності; міні-інвазивні методи лікування захворювань печінки, підшлункової залози, нирок.

Він є автором і співавтором 300 наукових і навчально-методичних праць; 6 патентів на винаходи. Під-

готував 17 кандидатів медичних наук за спеціальністю «Хірургія».

Бажаємо професору Ігорю Дзюбановському нових досягнень і успіхів, зичимо здоров'я та всіх гараздів.

Прес-служба ТДМУ

ТРЕНІНГ «ЗБЕРЕЖЕННЯ НИРОК У ДІТЕЙ ІЗ РОЗЩІЛИНОЮ ХРЕБТА» – ЗА УЧАСТІ ФАХІВЦІВ ЗІ СЛОВАЧЧИНИ

З ініціативи кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТДМУ та громадської організації «Сяйво духу» й за підтримки керівництва обласної дитячої клінічної лікарні відбувся тренінг «Збереження нирок і терапія нетримання сечі у дітей зі Spina bifida» для лікарів, медичних сестер, батьків хворих дітей та студентів шостого курсу медичного факультету. Захід організували на базі обласної дитячої клінічної лікарні. Його провели лікарі з Братислави (Словаччина), зокрема доктор філософії, дитячий нейрохірург Франтішек Хорн, дитячий уролог Петер Бартон і медична сестра Зузана Медведова. Активну участь в організації та проведенні заходу взяли викладачі кафедри дитячих хво-

Проректор ТДМУ, професор Іван КЛІЩ отримує подяку від голови ГО «Сяйво духу» Мар'яни КОШМАНЮК

ного лікаря з лікувальної роботи ТОДКЛ, кандидат меднаук Алла Філюк, яка підкреслила важливість проведення заходу. Окрім того, відбулися лекції Франтішека Хорна про мультидисциплінарний підхід і нейрохірургічні аспекти терапії дітей з розщипиною хребта та спинно-мозковою грижею, Петера Бартона – про збереження функції нирок і терапію нетримання сечі, Зузани Медведової – про програму очищення кишківника та особливості проведення цієї процедури за умов недостатності

українських реалій; лікар-генетик, доцент Наталя Ярема – про шляхи запобігання патології та голова громадської організації «Сяйво духу» Мар'яна Кошманюк – про потреби дітей із spina bifida.

Під час тренінгу були оглянуті та консультовані діти зі спинно-мозковою килою, проводилися практичні навчання батьків і дітей методиці чистої переривчастої (інтермітуючої) катетеризації та очищення кишківника. Наголошено на необхідності навчити дітей, які старші 6 років, проводити самокатетеризацію.

Окрім того, гості зі Словаччини подарували засоби для постійного догляду дітей, а саме двомісячний запас дороговартісних сучасних катетерів з лубрикантами (для десяти пацієнтів) та системи очищення кишківника довготривалого ви-

Обговорення клінічної ситуації: лікар-уролог ТОДКЛ Олег СТОЯН і Петер БАРТОН (праворуч)

зовнішнього сфінктера анального отвору. Фахівці зі Словаччини розповідали про труднощі й перешкоди впровадження програми, шляхи їх подолання у своїй країні кілька років тому. Нині програма має повне державне фінансове забезпечення.

З доповідями також виступили професор Оксана Боярчук, яка розповіла про адаптацію міжнародних протоколів ведення дітей з розщипиною хребта до

користання.

Було домовлено про подальшу співпрацю, а саме проведення уродинамічного обстеження, яке досі відсутнє в Україні для дітей, на базі клініки в Словаччині. Під час консультування кільком дітям рекомендували операції, які до цього часу не виконували в нашій області. Обговорювали питання можливостей втручання таких оперативних втручань словацькими колегами на базі ТОДКЛ.

Викладачі кафедри створили локальні протоколи ведення пацієнтів зі Spina bifida та гідроцефалією. Сімейні лікарі, педіатри та батьки міста й області отримали друковані інформаційно-методичні матеріали, які

підготували ГО «Сяйво духу» та викладачі кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією.

Останнього дня тренінгу батьки ділилися власними проблемами з тренерами, показували позитивний досвід догляду, обговорювали помилки та невдачі. Мар'яна Кошманюк продемонструвала фільм про дитячий літній табір у Словаччині для дітей з розщипиною хребта та гідроцефалією, в якому побувала влітку. Діти в цьому таборі перебувають протягом двох тижнів без батьків, вчать навичкам самообслуговування, соціалізації у суспільстві. Один з пацієнтів продемонстрував відеофільм про свою мрію підкорення Говерли та її здійснення разом з музичним гуртом «Фіра». Такі зустрічі та навчання надихають лікарів, батьків, пацієнтів, показують можливості покращення якості життя дітей, дають віру в їхнє майбутнє.

Під час проведення тренінгу відбулася зустріч проректора з наукової роботи ТДМУ, професора Івана Кліща з учасниками тренінгу. Обговорювалися можливості подальшої наукової співпраці між Тернопільським медуніверситетом та Університетом імені Коменіуса в Братиславі, участі у наукових грантових проєктах.

Голова ГО «Сяйво духу» висловила щирі подяки ректорові, керівництву університету за сприяння та підтримку в організації тренінгу, студентам – за активну позицію та проведену волонтерську акцію. Гроші, які збрали під час заходу, використали на закупівлю матеріалів для проведення тренінгу.

Кафедра дитячих хвороб з дитячою хірургією також висловлює вдячність ректорові, керівництву університету, міжнародному відділу університету,

(Зліва направо): **Франтішек ХОРН і Роман САГАЙДАК – лікар-нейрохірург ТОДКЛ**

студентам, керівництву, лікарям і медсестрам ТОДКЛ, усім небайдужим, які долучилися до організації, підтримки та проведення тренінгу. Спільними зусиллями ми зможемо покращити якість життя дітей зі складними станами.

Оксана БОЯРЧУК, завідувач кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією, професор

АКЦІЯ

СТУДЕНТИ ОЗНАЙОМЛЮВАЛИ З КЛІНІЧНИМИ ПРОЯВАМИ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ

З нагоди Всесвітнього дня боротьби з цукровим діабетом студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського зорганізували інформаційно-просвітницьку акцію.

Майбутні лікарі ознайомили усіх бажаючих з клінічними проявами цього захворювання, факторами ризику, які можуть до нього призвести, методами профілактики. Крім того, містя-

ни мали можливість виміряти рівень артеріального тиску та рівень глюкози в крові.

Організатором заходу стала студентка ТДМУ Оксана Побігушка, а до групи волонтерів-активістів увійшли Ольга Кравців, Галина Вереницька, Катерина Бігуняк, Христина Сурман, Павло Левчук, Оксана Панич.

Нагадаємо, що Всесвітній день боротьби з цукровим діабетом служить нагадуванням всьому прогресивному людству про те, що поширеність захворювання непинно зростає. Вперше такий день було організовано IDF (Міжнародною діабетичною федерацією) та ВООЗ (Всесвітньою організацією охорони здоров'я) 14 листопада 1991 року для координації боротьби з цукровим діабетом у всьому світі. Завдячуючи діяльності IDF, Всесвітній день боротьби з цукровим діабетом охоплює мільйони людей та об'єднує діабетичні громади 145 країн із шляхетною метою підвищення обізнаності про цукровий діабет та його ускладнення.

Дата обрана на знак визнання заслуг одного з відкривачів інсуліну – Фредеріка Бантинга, який народився 14 листопада 1891 року. Починаючи з 2007 року, Всесвітній день боротьби з цукровим діабетом відзначається під егідою Організації Об'єднаних Націй.

Прес-служба ТДМУ

Оксана БОЯРЧУК – завідувач кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією, професор

роб з дитячою хірургією – професор Оксана Боярчук, доцент Наталя Ярема, асистенти Катерина Глушко та Емілія Бурбела, лікарі й медичні сестри Тернопільської обласної дитячої клінічної лікарні, сімейні лікарі та урологи області, батьки хворих дітей.

Головною метою тренінгу було підвищення поінформованості лікарів щодо способів запобігання ускладнень і підтримки здоров'я дітей зі складними станами на належному рівні, розвиток у батьків навичок безперервного догляду за дітьми з порушеннями функцій тазових органів.

Чиста переривчаста катетеризація (ЧПК) як один з ефективних методів збереження нирок у дітей з нейрогенним сечовим міхуром впроваджена у багатьох розвинутих країнах світу. В Україні немає цілісної імплементації цієї програми, протоколів ведення таких дітей, немає державної підтримки забезпечення цієї програми. Існує упереджена думка багатьох фахівців і батьків щодо ускладнень проведення катетеризації.

Теоретичну частину тренінгу розпочала заступник голов-

Зузана МЕДВЕДОВА – медична сестра (на передньому плані)

Доктор медичних наук, професор кафедри отоларингології та офтальмології ТДМУ, член Українського наукового медичного товариства оториноларингологів Петро Ковалик – з когорти тих, кого називають лікарями від Бога. Ось уже 47 років Петро Васильович самовіддано працює на ниві медицини. Шанований лікар, науковець, викладач, прекрасної душі людина, він здобув щирі вдячність і повагу пацієнтів, авторитет та визнання колег. Сьогодні професор Петро Ковалик – гість нашої рубрики «Вітальня»

«РІШЕННЯ СТАТИ ЛІКАРЕМ ПРИЙШЛО ПІЗНІШЕ, ЩО, МАБУТЬ, ЗАКОНОМІРНО»

– Медицина стала вашим покликанням, Петре Васильовичу. Майбутню професію обрали ще в дитинстві?

– Ні, рішення стати лікарем прийшло пізніше, що, мабуть,

міста. Вчився я на «відмінно», особливо любив математику та брав участь у районних й обласних олімпіадах. Добре грав у шахи, шахи, їздив на змагання. Отримав навіть другий спортивний розряд з шахів, хоча до шахової школи не ходив, бо функціонувала вона в Житомирі, куди мені, малому, добиратися було важко. Однак вперто долавав семикілометровий шлях до дитячої школи мистецтв у райцентрі Черняхів, щоб опанувати гру на баяні. Та найбільшим моїм

Петро КОВАЛИК з одногрупниками (1969 р.)

закономірно. Я народився 1 січня післявоєнного 1947 року в звичайній сільській родині на Житомирщині. Батько працював будівельником у колгоспі, мама – в ланці. Мешкали в селі Троковичі Черняхівського району. Нас, дітей, у сім'ї було четверо: брат Іван, сестри Ганна та Марія і я, наймолодший. Старша сестра Марія, на жаль, торік померла. Їй було 83 роки. Ганна працювала зоотехніком і нині проживає на Житомирщині. Іван – у Херсоні, за фахом він інженер автомобільного транспорту. Згадуючи шкільні роки, скажу, що знання нам давали міцні. Житомир, де, до слова, був педагогічний інститут та обласний інститут удосконалення вчителів, від нашого села віддаляли якихось 7-8 кілометрів і більшість педагогів на роботу доїжджали з

захопленням було малювання. Пригадую себе малим. Брат і сестри пішли до школи, батьки – на роботу. Мені – не більше п'яти років. Надворі зима: біла земля, сіре небо. Дивлюся у вікно – дятел прилетів, сів на грушу. Червона голова, яскраво-червоний хвіст – справжній красень! І так мені захотілося його намалювати! Хапаю братового зошита й на останній сторінці, щоб Іван не одразу помітив, малюю цю яскраву пташку. Коли навчався в 11 класі, до нас приїхав погостювати мамин родич – викладач Академії мистецтв у Ленінграді. Мабуть, від батьків чув про мої здібності, бо привіз із собою гіпсовий зліпок голови людини. «Ось, намалюй», – простягнув її мені. Доки дорослі сиділи за столом, я в іншій кімнаті з натхненням трудився над листком

Петро КОВАЛИК з одногрупниками на святковому заході (1971 р.)

Професор Петро КОВАЛИК:

паперу. Намалював голову в різних ракурсах, через півгодини приношу. Гість подивився: «Дитино, тебе вже в інститут можна приймати! Закінчиш школу – приїжджай до Ленінграда. Як вчишся?» «Та він у нас відмінник», – відповіла за мене мама. «Тоді жодних перепон немає. Приїжджай!».

– Школу закінчили із золотою медаллю?

– Ні, золотої медалі сину колгоспника не дали, хоча в атестаті зрілості стояли самі п'ятірки.

Після 11 класу задумався: який шлях обрати? Їхати до Ленінграда не хотілося – надто далеко. Ще під час навчального року школу відвідали представники Житомирського автошляхового технікуму. Агітували вступати до їх навчального закладу, де «і спортом можна займатися, і музикою, малюванням

чи шахами»... Перелічили те, що мені до душі. Багато хлопців тоді написали заяву про вступ і я теж. Все вирішив випадок. Якось зустрів товариша, з яким грав у шахи на районних змаганнях, він запропонував їхати

Петро КОВАЛИК – випускник Тернопільського медінституту (1971 р.)

Петро КОВАЛИК на заняттях з терапії (1969 р.)

до Тернополя – вступати до медичного інституту. Батькам ця ідея не надто сподобалася. «Ідь, дитино, але дав би Бог, щоб не вступив і залишився вдома», – казала мама. Старші брат і сестри на той час вже покинули батьківський дім, і мене, най-

молодшого, батькам не дуже хотілося відпускати. Вступні іспити з хімії, фізики та української мови я склав на «добре» і був зарахований на 1 курс ТДМУ (тоді ще інституту). До слова, з восьми вступників з Черняхівського району проходний бар'єр подолав я один.

«Я БУВ ЗДІБНИМ ДО НАУКИ»

– Так почався новий – студентський – період у вашому житті. Навчання легко давалося?

– Так, я був здібним до науки, але живучи в гуртожитку, спочатку дуже сумував за рідною домівкою. На першому курсі в кімнаті нас мешкало восьмеро. Не було ні інтернету, ні інших сучасних засобів зв'язку, щоб поспілкуватися з рідними. Але згодом звик до нових реалій, цілком поринувши в навчання. Всі роки отримував стипендію, на старших курсах – підвищену. Був членом редколегії стінгазети, яку випускали з нагоди різних радянських свят. Участь у демонстраціях була примусовою, але я на них не ходив, бо напередодні малював транспаранти з

гаслами на кшталт «партия веде» і за це мене відпускали додому. Запам'яталися студентські екскурсії до львівських музеїв і, зокрема, до галереї мистецтв. Дуже любив тут бувати, все знав про зібрані в галереї картини й сам міг прочитати лекцію про будь-яку з них.

– Коли закінчили Тернопільський медінститут?

– 1971 року. Зберігаю фото, де перший ректор нашого вишу Петро Омелянович Огій вручає мені диплом. Порядний, авторитетний, він був для нас взірцем. Дружина ректора Лідія Іванівна – доцент кафедри дитячих хвороб – викладала педіатрію. Запам'яталася як прекрасний фахівець, наставник і дуже добра, позитивна людина. Загалом усі викладачі були висококваліфікованими, досвідченими та щедро ділилися з нами, студентами, своїми знаннями.

Петро КОВАЛИК на заняттях з гематології (1969 р.)

«ВИРІШИТИ МОЄ КАДРОВЕ ПИТАННЯ ДОПОМІГ ВИПАДОК»

Отримав скерування на роботу в лікарню райцентру Дзержинськ (нині – Романів) на Житомирщині, де працював хірургом та отоларингологом. Як відомо, отоларингологія – це і хірургічна, і терапевтична спеціальність. Було дуже цікаво нею займатися. Спеціалізацію з дорослої та дитячої отоларингології пройшов у Національній медичній академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика в Києві, тож лікував і дорослих, і дітей.

«НАУКОЮ ДУЖЕ ЦІКАВО ЗАЙМАТИСЯ»

– Як у вашому житті знову з'явився Тернопіль?

– До Тернополя я приїжджав так часто, як лише міг, бо моя дружина – тернополянка. Позналилися ще студентами. Цьогоріч 9 листопада минуло 44 роки з дня нашого весілля. Пропрацювавши п'ять років у Дзержинській центральній районній лікарні, повернувся до Тернопо-

доломіг випадок. Одного разу на прийом прийшла немолода жінка. «В реєстратурі сказали, що на сьогодні талонів до отоларинголога немає. Чи приймете мене без талона?», – запитала. Звичайно, я не відмовив. Жінка розповіла, що приїхала у справах до Тернополя з Польщі, але зненацька розболілося вухо, та так, що терпіти несила. Оглянув пацієнтку, призначив лікування й вона пішла. А вже через півгодини мене викликав заволіклікою: «Вас чекають в облздороввідділі. Терміново». Гублячись у здогадах щодо причин такого несподіваного запрошення, зайшов до кабінету начальника облздороввідділу, звідти разом з ним піднялися на другий поверх, у приймальню тодішнього першого секретаря обкому партії. Там сиділа моя недавня пацієнтка. «Пані з Польщі – дружина воеводи з польського міста-побратима Тернополя. Просить вам подякувати за те, що допомогли», – вийшов назустріч господар кабінету. Після цього я от-

(Зліва направо): Василь АНТОНІВ – професор, випускник ТДМУ, Петро КОВАЛИК – професор нашого університету під час відпочинку

ра, завідувача кафедри оториноларингології нашого вишу Івана Артемовича Яшана. Досвідчений лікар – клініцист і відомий вчений, Іван Артемович був прекрасним наставником. Ніколи не бачив його роздратованим чи розгніваним, завжди – доброзичливий, людяний, врівноважений. Кандидатську я захистив 1982 року й у результаті конкурсного відбору мене прийняли на вакантну посаду на кафедрі оториноларингології. 1995 року захистив докторську на тему «Пухлини вуха: клініка, діагностика, лікування». Працював над нею під науковим керівництвом Василя Федоровича Антоніва, видатного лікаря-отоларинголога, вченого, почесного професора ТДМУ та члена правління Всеукраїнської федерації Українського лікарського товариства. Нині Василь Федорович – завідувач курсу факультету оториноларингології фундаментальної медицини Московського університету, очолює в Москві Товариство української культури «Славутич». Позналилися ми у Тернополі в перші дні моєї роботи в лікарні та стали друзями-нерозлийвода. З роками наша дружба лише міцніла. Василь Федорович – дуже порядна, добра, духовна людина й у нас багато спільних уподобань: обоє любимо природу, риболовлю, сплав Дністровським каньйоном, в який вирушаємо щоліта.

– Ви були першим головою лікарського товариства оториноларингологів Тернопільської області, яке очолили 2000 року. 2000–2006 року завідували кафедрою оториноларингології ТДМУ. У вашому науковому доробку – понад 200 наукових праць і, зокрема, підручник «Медсестринство в оториноларингології», посібник «Сімейна медицина», «Історія отоларингології України», шести патентів на винаходи. Ви підготували трьох кандидатів медичних

наук. Маючи величезний досвід (47 років лікарської практики – це не абищо!), нині щедро ділитеся знаннями з молодими колегами, студентами. Любов до медицини успадкували й ваші діти?

– Так, син і донька стали гарними лікарями. Андрій – кандидат медичних наук, доцент кафедри оториноларингології та офтальмології ТДМУ. Надія працює лікарем-оториноларингологом у першій міській лікарні Тернополя. В обох вже власні сім'ї. Підрастають на радість нам з дружиною троє онуків: Петро, Ігор і Ромчик.

«ЖИВОПИС І ТЕПЕР ЗАЛИШАЄТЬСЯ МОЇМ ЗАХОПЛЕННЯМ»

– Можливо, в майбутньому хтось з онуків теж одягне лікарський халат. Наразі які в них захоплення?

– Одинадцятирічний Петро змалку займається тхеквондо й уже має спортивний розряд, бере

Петро КОВАЛИК на риболовлі

участь у всеукраїнських змаганнях. Ігорі Ромчик – ровесники. Їм лише вісім і в них багато улюблених занять, зокрема, малювання.

– Мабуть, онуки від дідуся хист успадкували? Адже ви теж у дитинстві вправно малювали.

– Живопис і тепер залишається моїм захопленням. Малюю олійними фарбами.

– Скільки картин у вашій колекції?

– Багато роздав, але зо три десятки залишилося.

– Що найчастіше є джерелом вашого натхнення?

– Природа, мальовничі вигини Дністра. Милих серцю краєвидів багато.

– Де найчастіше пишете власні полотна?

– На дачі. Колись давно купив стару покинуту хату в селі, що недалеко Мельниці-Подільської, на березі Дністра, відремонтував і тепер приїжджаю сюди щомісяця. Чисте повітря, переповнений ягодами та грибами ліс, ріка зовсім близько. Сад коло хати посадив: яблуні найкращих сортів, інші дерева різних видів і порід, фундук, приміром.

– Петре Васильовичу, попри солідний вік – ви у чудовій фізичній формі, поділіться секретом еліксиру бадьорості.

– Життя – це рух. Я люблю активний відпочинок, природу, піші мандрівки. Ліс на кручах Дністра обходив вздовж і впоперек. Риболовля, збирання грибів – моя стихія. А от полювання – ні, бо шкода вбивати тварин. Ніколи не палив і до алкоголю байдужий. Натомість понад усе ціную спілкування з рідними, друзями, колегами й загалом люблю людей. І вони платять мені взаємністю. В селі, де у мене дача, я наче сімейний лікар. Місцеві мешканці, почувши, що «професор приїхав», звертаються до мене з усіма скаргами, що стосуються здоров'я, бо «професор має все знати». І я, звичайно, ніколи й нікому не відмовив у допомозі. Приміром, зустрівся якось на вулиці з літньою жінкою. «Ой, Петре Васильовичу, так коліно болить, що ледве ходжу. Як не лікую – не допомагає». Зайшли в акушерсько-фельдшерський пункт, я шприцом, як колись робив це в районній лікарні, видалив гній з коліна та ввів потрібні ліки. Через півтора тижня приїжджаю до села. Назустріч – та сама жінка, усміхнена, радісна. «Дякую, лікарю, все минулося, нога вже не болить». Звичайно, це тішить.

Завідувач кафедри, професор Петро КОВАЛИК з колегами обговорюють рентген-знімок (2004 р.)

ля викладачем кафедри медичної підготовки й цивільної оборони фінансово-економічного інституту (нині – Тернопільський національний економічний університет) і в разі потреби підмінював своїх колег у поліклініці, працюючи лором на півставці. Звичайно, хотілося більшого. Вирішити моє «кадрове питання»

римав півставки лора в міській лікарні вже на постійній основі.

Почав працювати над кандидатською дисертацією на тему «Прополіс у лікуванні хворих на хронічний гнійний верхньощелепний синусит». Дослідження проводив під керівництвом доктора медичних наук, професо-

Завідувач кафедри, професор Петро КОВАЛИК з колективом кафедри (2004 р.)

– Які ще цікаві випадки пригадуєте зі своєї лікарської практики.

– Їх багато. Є й дуже складні, й кумедні, як, приміром, оцей. Товариш з Хоросткова якось запросив мене на риболовлю. В нього саме гостювала його 78-річна бабуся з Франції. Довідавшись, що я лікар, принесла цілу торбу медикаментів і попросила пояснити, які ліки та коли треба вживати. Препарати були французькі, але складники писалися латинською мовою і я докладно розповів про них допитливій літній пані. Вранці зі сходом сонця ми з господарем зібралися на риболовлю. Вийшли з хати. (Продовження на стор. 8)

ВІТАЛЬНЯ

ПРОФЕСОР ПЕТРО КОВАЛИК: «ВИРІШИТИ МОЄ КАДРОВЕ ПИТАННЯ ДОПОМІГ ВИПАДОК»

(Закінчення. Поч. на стор. 6-7)
Його бабуся сиділа на подвір'ї й її лице, як мені здалося, було вкрите страшними червоними пухирями. Я не на жарт злякався. Подумав, що в жінки алергічна реакція на якісь ліки, які вона прийняла, і їй треба негайно рятувати. Підбігаю, а вона сміється: «Добрий день, пане лікарю! Не могла пропустити такий шанс: на грядках червоніє полуниця, є свіжа сметана. Все натуральне. Я зробила собі маску для шкіри». «Пухирями» на її обличчі виявилися розтерті й підсохлі на сонці ягоди полуниці. Але це радше жарт з лікарської практики. Інша річ — складні, нестандартні випадки. Ось один з тих, що запам'ятався на все життя. З Гусятинського району привезли хворого з

Художні роботи професора Петра КОВАЛИКА

діагнозом «рак III стадії». Чоловік уже майже не дихав. Потрібна була термінова операція — трахеотомія. На операційному столі я зробив розріз гортані, у трахею вставив спеціальну трубку для доступу повітря і під'єднав апарат штучного дихання. Безрезультатно. Дихання не було. Минула година — і раптом на моніторі пробігла хвиля: серце працює! А за дві години хворий отямився. Після лікування пухлина цілком некротизувалася і розпалася. Чоловік уже не задихався, трубку з його трахеї з часом забрали. Але через чотири роки хвороба повернулася та знадобилася нова операція

— з видалення гортані. Після неї чоловік прожив ще 15 років.

— Ваша відданість роботі викликає повагу. Що є для вас опорою?

— Моя сім'я. З дружиною живемо у мирі й згоді, її любов, підтримка та турбота додає мені сил. Дякую Богу, що зустрів Неопілу в своєму житті.

— Життєве кредо професора Ковалика?

— Щоб отримувати задоволення від життя та не розчаровуватися, треба, аби власні бажання й можливості співпадали.

Лідія ХМІЛЯР

ЧИ ВИСТАЧИТЬ ДІАБЕТИКАМ ЛІКІВ?

Відповідні директивні документи на безоплатне забезпечення хворих на цукровий діабет задекларовані державою. Але чи все зроблено для того, аби хворі пацієнти могли отримувати життєво необхідні ліки, чи вистачить до завершення року коштів, виділених державою, на придбання цукрознижуючих препаратів для краян, з'ясували в начальника відділу-головного бухгалтера фінансово-економічного та програмного забезпечення управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА Світлани ДЕЙНЕКИ.

— Яка ситуація на Тернопільщині щодо забезпечення хворих цукрознижуючими препаратами?

— На Тернопільщині на диспансерному обліку перебуває майже 38 тисяч осіб, хворих на цукровий діабет і, за статистичними даними, майже п'ять тисяч з них потребують інсулінотерапії. В кожному медичному закладі області, на базі якого здійснюють забезпечення хворих на цукровий діабет препаратами інсуліну, створений автоматизований реєстр хворих на цукровий діабет першого та другого типу, які потребують інсулінотерапії. Але питання щодо забезпечення мешканців краю препаратами інсуліну з року в рік постає, як найбільш болюче та не сходить з порядку денного управління охорони здоров'я. І якщо для потреб «гемодіалітиків» ми ще зберегли деякий резерв, то забезпечення препаратами хворих на цукровий діабет залишається у категорії гарячих проблем.

У проєкті Державного бюджету

ту гроші на лікування цієї категорії пацієнтів закладають у розділі «цільові кошти» й цю суму чітко визначає держава. Збільшувати видатки на ці потреби маємо право, втім, зменшувати — в жодному разі. Але якщо з держбюджету 2018 року нам виділили 16,6 мільйона гривень, то в проєкті держбюджету на 2019 рік фінансування закупівель препаратів інсуліну для пацієнтів, хворих на цукровий діабет, зменшили на мільйон. І це якщо взяти до уваги той факт, що із січня мешканці області вже почали отримувати цукрознижуючі препарати за проєктом реімбурсації інсулінів. До слова, ми сподівалися, що проєкт реімбурсації врятує ситуацію й коштів буде достатньо, адже він розрахований на реального пацієнта, того, що прийде до аптеки. Проте додаткова потреба в коштах до завершення поточного року становить 10 мільйонів гривень.

— Як вийти зі скрутного становища?

— Згідно з обласним реєстром розрахована потреба в препаратах інсуліну. Але щоб усі хворі нашої області мали можливість їх отримувати, нам необхідно на рік 50 мільйонів гривень відповідно до нинішніх цін. Як вийти зі скрутного становища? На мій погляд, у цьому має допомогти місцева влада, виділивши зі своєї скарбниці кошти на препарати для хворих на цукровий діабет. Отож управління охорони здоров'я облдержадміністрації звернулося з проханням до керівників районних адміністрацій, районних рад та об'єднаних територіальних громад з проханням виділити додаткові кошти для забезпечення препаратами інсуліну своїх жителів. І за дев'ять місяців цього року додатково надійшло 2,2 мільйона гривень. Хоча й ці кошти не рятують пацієнтів у ситуації, яка склалася у більшості районів. Особливо непокоїть Тернопіль, де нині потреба в коштах складає майже 4

мільйони гривень. Ще у грудні 2017 року на сесії Тернопільської обласної ради було прийнято комплексну програму «Здоров'я населення Тернопілля 2017-2021», де й передбачено фінансування для забезпечення цукрознижуючими препаратами дітей та дорослих краян. Тому управління охорони здоров'я облдержадміністрації звернулося з проханням виділити додаткові кошти в сумі 10 мільйонів гривень на медикаменти для цієї категорії хворих — мешканців Тернопілля. Сподіваємося, що депутати обласної ради дадуть позитивну відповідь, а також очікуємо додаткових коштів з резерву державної медичної субвенції.

— Ваші прогнози щодо забезпечення безкоштовними інсулінами на наступний рік.

— Щодо проєкту Державного бюджету на 2019 рік. Коли ми з'ясували, що виділених коштів не вистачить, звернулися до Міністерства охорони здоров'я з проханням переглянути цільові видатки на забезпечення потреби в цукрознижуючих препаратах для цієї категорії хворих. Якщо затвердить Державний бюджет на наступний рік і фінансування ліків для хворих на діабет не збільшать, маємо намір звернутися та просити допомоги у керівництва об'єднаних територіальних громад, аби вони пропрацювали потребу та спрямували додаткові кошти для своїх мешканців з цієї категорії хворих. Не можемо залишити цих людей наодинці із хворобою, тому й сподіваємося, що вдасться заповнити цю фінансову нішу за рахунок місцевих бюджетів. Гадаю, особливих проблем не виникатиме, адже у нашій області є багато самодостатніх громад, які переймаються проблемами медичної галузі, тим більше, коли йдеться про здоров'я своїх мешканців.

Лариса ЛУКАЩУК

ЮВІЛЕЙ

24 листопада відзначає ювілейний день народження ветеран ТДМУ Ольга Михайлівна ЛАГОЙКО.

Вельмишановна Ольго Михайлівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли понад 25-літній трудовий шлях лаборанта та старшого лаборанта кафедри соціально-політичних наук, виконували одну з найважливіших ділянок роботи — організаційного забезпечення навчального процесу.

Глибоко поважаємо й щиро шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені медаллю «Ветеран праці», грамотами й подяками ректора інституту.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ольго Михайлівно, доброго здоров'я, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, щасливого довголіття.

Нехай добром наповнюється хата,
Достатком, щирістю
і сонячним теплом,
Хай буде вірних друзів в
ній багато,
Прихильна доля огорта
крилом!

Ректорат і профком ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського

АНАСТАСІЯ СТЕЛЬМАХ: «ПРОФЕСІЯ ЛІКАРЯ ВИКЛИКАЛА В МЕНЕ ПОВАГУ З ДИТИНСТВА»

Студентка 3 курсу медичного факультету Анастасія Стельмах навчається на державній формі навчання й отримує підвищену стипендію. У Всеукраїнській студентській олімпіаді з навчальної дисципліни «Гістологія, цитологія, ембріологія», що відбулася на базі Української медичної стоматологічної академії в Полтаві, дівчина здобула третє місце.

– Всеукраїнська предметна олімпіада завжди збирає найкращих. Скільки учасників було цього разу?

– Понад сорок студентів з різних медичних вишів України, переможці першого етапу олімпіади, які приїхали з Києва, Харкова, Чернівців, Дніпра, Вінниці, Сум, Івано-Франківська, Полтави, Одеси, Запоріжжя та Тернополя. ТДМУ представляли Катерина Лукашук, Анастасія Герасименко та я. У фіналі наша команда посіла друге місце, що є показником високого рівня фахової підготовки в нашому університеті.

II етап Всеукраїнської студентської олімпіади складався з п'яти турів. Перший – письмово відповісти на теоретичні питання. Завдання другого та третього – ідентифікувати, описати й по-

рівняти фото препаратів світлової та електронної мікроскопії. Відтак відбулося комп'ютерне тестування з усіх розділів навчальної дисципліни й на завершення – слід було ідентифікувати гістологічні структури на фотографіях мікропрепаратів у тестовій формі.

– Ви впоралися з усіма завданнями та увійшли до «трійки» переможців. Катерину Лукашук відзначили дипломом за найкращу письмову роботу з теоретичних питань.

– Такі перемоги надихають, тож додому повернулася в гарному настрої. Вдячна викладачам кафедри гістології та ембріології, яку очолює професор Костянтин Степанович Волков, за отримані знання й якісну підготовку до участі в олімпіаді.

– Яке враження справила на вас Полтава?

– Уперше побувала в цьому місті. Воно мені сподобалося, бо має свій колорит. Запам'яталася екскурсія до музею-садиби Івана Котляревського – затишного меморіального комплексу в самому серці стародавньої Полтави.

– Перш, аніж стати студенткою, ви закінчили...

– ... загальноосвітню гімназію в селищі Великі Бірки Тернопільського району. Школяркою брала участь в олімпіадах з англійської мови, біології, хімії, історії. В 10 класі на Всеукраїнській олімпіаді з біології посіла третє

місце. Відвідувала також секцію «хімія» Тернопільської філії Малої академії Наук України. Заняття, які вів доцент ТДМУ Григорій Ярославович Загричук, сприяли моєму захопленню природничими науками.

– З усіх професій ви обрали професію лікаря. Чому?

– Вона викликала в мене повагу з дитинства. Мій тато – лікар. Свого часу він закінчив ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, працює травматологом районної лікарні у Великих Бірках. Мама – медсестра, випускниця Кременецького медичного училища ім. Арсена Річинського. Дитиною я дуже любила, коли батьки брали мене із собою на роботу. Там було набагато цікавіше, ніж у дитсадочку. Я знала всі типи перев'язок, уміла накладати їх на різні ділянки тіла й уже в першому класі заявила батькам, що хочу бути медсестрою, як мама. Згодом, коли піросла й моє уявлення про світ розширилося, з'явилися також інші уподобання. Зокрема, стало цікаво вивчати іноземні мови, мистецтво й, зокрема, архітектуру. В 11 класі я все ще вагалася з вибором, та медицина переважила інші захоплення. Школу закінчила із золотою медаллю та подала документи до ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського.

– Загальновідомо, що навчається в медичному виші важче, ніж в інших. Тим більше –

навчатися на «відмінно». Що для цього потрібно?

– Бажання та праця. Якщо беруся за якусь справу, то намагаюся зробити її якнайкраще. Хоча це й непросто. Не завжди вдається зорганізувати свій час правильно, деколи витрачаю його на щось необов'язкове, приміром, соціальні мережі.

– Ваше улюблене заняття у вільний час?

– Раніше любила малювати й у школі забезпечувала художнє оформлення всіх творчих заходів. Сім років відвідувала клуб бального танцю «Альянс». А наразі... Не сказала б, що маю захоплення, не пов'язане з медициною. Зацікавилася роботою студентського наукового гуртка кафедри патоморфології. Участь в ньому – чудова можливість отримати поглиблені знання з фундаментальної науки сучасної медицини – патоморфології.

– Який вид спорту вам подобається?

– Піший туризм. Минулої весни ми з братом ходили в похід в Карпати, піднімалися на хребет Кострич.

– Ваш брат теж обрав справу свого життя медицину?

– Так, Максим закінчив Вінницький національний медичний університет і продовжує післядипломне навчання в інтернатурі в НМАПО ім. П.Л. Шупика. Його спеціальність – нейрохірург-

гія. Цього року двічі їздила з одногрупниками в Карпати на вихідні. Першого разу доїхали поїздом до містечка Воловець, звідки зійшли на Боржавський хребет: гора Цицька, вершина Плай. Моя одногрупниця, пластунка Оленка Стець добре знає ці місця, тож допомогла обрати оптимальний маршрут. Другу ж мандрівку – на гору Хом'як – здійснили восени. Розпочали сходження о 8 годині ранку і в полудень були на вершині, втомлені, але щасливі. Я люблю Карпати. Природа тут надзвичайної краси: густі ліси, круті гори. І все це близько – ввечері сідаєш у поїзд і зранку вже на місці.

– Які плани на зимові канікули?

– Плани будуватиму, та вже після сесії.

– Улюблене свято?

– Різдво з його чарівною атмосферою очікування дива.

– Ваш улюблений вислів або цитата?

– Навчаючись у гімназії, як аксіому сприймала фразу «Сміливі завжди мають щастя», можливо, тому, що бракувало впевненості в собі. Університет навчив бути наполегливою та добиватися бажаного. Тому зараз мені до душі вислів «Якщо берешся за справу – роби її з пристрастю або взагалі не починай».

Лідія ХМІЛЯР

ПІДГОТУВАЛИ СВЯТКОВУ ПРОГРАМУ З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ СТУДЕНТА

З нагоди Міжнародного дня студента в актовій залі адміністративного корпусу Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського відбувся святковий концерт. Його організаторами стали керівник Творчого колективу ТДМУ Сергій Калмазан та учасниця театральної студії «Арт-драма» Марія Чумадевська.

Розпочався вечір з пісні «Світло і тінь» у виконанні Ірини Кухар.

Відтак був танець від Влада Загорського та Ані Ковтун.

Під час святкового концерту нагородили переможців «Студентського квесту», який відбувся 13 листопада та в якому взяли участь 14 команд.

Після відзначення найкращих команд з вітальним словом до присутніх у залі звернувся проєктор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай. Він також вручив кращим студентам ТДМУ подяки від адміністрації нашого університету. Їх отримали ті, хто упро-

довж року показав чудові результати в предметних олімпіадах, наукових конференціях, громадській та волонтерській діяльності, зорганізував і брав участь у культурно-масових заходах.

Чуттєву французьку пісню виконала Аня Лімонт, а після неї своєю творчістю порадував Аркадіус Лесняк-Мочук разом зі своїм гуртом.

Веселими жартами підняли настрій команди КВК нашого університету.

Лірики додали Інна Мінчук, виконавши пісню «Тримай», та Оля Половчук з композицією «Плакала».

Запальний пасадобль презентували Інна Гевал та Ігор Билина. Нагадаємо, що цей танець входить до обов'язкової програми бальних танців. Пасадобль (іспанською Paso

Doble «подвійний крок») імітує рухи, що відбуваються під час кориди.

Студентка Христина Врублевська цього вечора дала можливість усім разом згадати кращі пісні української естради, виконавши попури з них.

Чуттєвий танець з нагоди свята підготували Софія Копитчак і Соломія Лівак.

Завершив святкову програму гурт «One by One», до якого нещодавно приєднався новий вокаліст Юра Череватий.

Ведучими вечора були студенти Олег Кривий та Валентина Пітухова.

Прес-служба ТДМУ

СТУДЕНТСЬКИЙ КВЕСТ: ВЕСЕЛО, ЦІКАВО, ЖВАВО

В адміністративному корпусі Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського розгорнулася цікава й запекла боротьба між кількома командами. Когорта ентузіастів у складі Юлі Бандрівської, Таїсії Білоножко, Софії Гацак, Наталі Петрової зорганізувала інтелектуальну та розва-

На станції «Що спільного?» командам треба було назвати спільне між трьома запропонованими ілюстраціями. У «Віднови відповідність» необхідно було правильно розставити дати та події. «Правда чи міф» – учасники з 10 запропонованих фраз мали визначити, які є правдивими, а які ні. Також були кон-

вибір» – капітан Богдан Рокун, «Group 55» – капітан Діган Гірпара, «Анатомічні гангстери» – капітан Іван Вакулєнко, «Я так і знав» – капітан Денис Гурський, «Група 35» – капітан Абдулкадир Шеріф Осман, «Specter» – капітан Кайзер Кодуаг, «Коматозники» – капітан Анна Шульгач, «Sub Jugend 2.0» – капітан Влада Шидловська, «Мафія» – капітан Оксана Грам'як. Для зручності розуміння конкурсів організатори всі завдання переклали англійською мовою. Також приємно зазначити, що цього року кількість команд-учасниць зростає, що свідчить про популярність квесту.

На кілька годин адміністративний корпус ТДМУ перетворився

дізнатися один про одного, знайти нових друзів, вміти працювати в команді, конструктивно конкурувати й водночас бути єдиною студентською родиною Тернопільського медичного університету.

Організаційний комітет потурбувався й про те, щоб переможці отримали призи. Їм вдалося залучити до цього мережу швидкого харчування «Merci», wellness-центр «Каруна», органи-

тського одягу «Uniwear», магазин мобільних телефонів «My apple style».

«Нам приємно, що в університеті наші ідеї та бажання щось організувати підтримують. У цьому випадку ми відчуваємо свою потрібність і хочеться докласти більше зусиль для того, щоб вигадувати нові конкурси. Від організаторів квесту висловлюю подяку прес-службі ТДМУ, маркетологу Надії Олійник, центру виховної роботи та культурного розвитку, зокрема Олені Покришко, Іванні Керничній, Марті Руденко. Також дякуємо за оперативне виконання усіх наших прохань колективу видавництва «Укрмедкнига», – зазначила Юлія Бандрівська.

Потрібно відзначити самовіддану роботу під час квесту команди студентського відеоблогу «Outlook», фотографів Деніса Онофрійчука та Дакшина Кумара й чималої кількості наших студентів-волонтерів.

Переможців «Студентського квесту» нагородили під час святкового концерту до Міжнародного дня студента, який відбувся 13 листопада. Першими стали представники команди «Славчани» (153 бали), друге місце вибороли учасники «Розумного вибору» (151 бал), третіми були «Муравлі» (146 балів).

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

жальну гру для всіх бажаючих – студентський квест. Команди мали достатньо часу для реєстрації. Подати заявку можна було он-лайн. Усі анонси були завчасно розміщені в соцмережах.

У корпусі було розташовано 12 станцій, на кожній з яких учасники виконували певні завдання. Зокрема «Аліас», де один з членів команди повинен був пояснити якомога більшу кількість слів, а решта мали їх вгадати. Станція «Мед-мяу» містила портрети відомих осіб у масках. Учасникам потрібно було сказати, хто на них зображений. У «Віднови позу» студенти відтворювали позиції, які були зображені на малюнку.

курси «Цитати відомих людей», «Ребуси», «Букви в ряд», «Хто я?», «Кричи пошепки», «Дім воскових фігур». Окрім того, учасники мали можливість в інтерв'ю представникам студентського відеоблогу «Outlook» розповісти про себе чи оригінально представити команду.

У квесті взяли участь 14 команд по шість учасників у кожній, серед яких – три склалися з іноземних студентів. Отже, за звання кращих змагалися: «Кактус» – капітан Діана Філь, «Що таке?» – капітан Адріана Кіт, «Муравлі» – капітан Андрій Кужель, «Славчани» – капітан Роман Осінчук, «Дерево без листя» – капітан Юлія Пшенична, «Розумний

на квестовий простір. Команди чимдуж поспішали до станцій, зазначених у маршрутному листі кожної з них, виконували завдання, а дорогою позували фотографам, щоб отримати додаткові бали. Загалом подібні заходи допомагають молоді більше

затворів студентських медичних вечірків «Medical party», магазин медичної техніки на вул. Колоната 2, мережу кав'ярень-пекарень «Франсуа», мережу магазинів спортивних товарів «Спортландія», школу іноземних мов «Поліглот», бренд студен-

ПРОВЕЛИ НАВЧАЛЬНИЙ ВИЌЗНИЙ КУРС

У рамках співпраці між ТДМУ та Міжнародною клінікою відновного лікування, делегація працівників у складі професора Дарії Попович, асистента Анастасії Руцької та двох студентських груп 4 курсу, спеціальності «Здоров'я людини» провели виїзний навчальний курс на базі Міжнародної клініки відновного лікування професора Володимира Козявкіна, що розташована у місті Трускавець.

Програма курсу передбачала п'ять лекцій, які стосувалися особливостей системи інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації професора Володимира Козявкіна та освоєння практичних навичок студентами у відділеннях клініки.

Протягом перебування в клініці студенти та викладачі мали змогу

ознайомитися із системою інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації СІНР (метод, який розробив професор В.І. Козявкін). Це – високоефективна технологія лікування пацієнтів з дитячим церебральним паралічем, наслідками органічного ураження нервової системи вертеброгенною патологією. Система реабілітації побудована за полімодальним принципом із застосуванням різноманітних методів впливу на пацієнта. Дія одних методик доповнює та потенціює інші. До основного комплексу лікувальних заходів входить: біомеханічна корекція хребта, мобілізація суглобів кінцівок, рефлексотерапія, мобілізуюча гімнастика, спеціальна система масажу, ритмічна гімнастика, апітерапія та механотерапія.

Основою системи інтенсивної нейрореабілітації є оригінальна методика полісегментарної біомеханічної корекції хребта, яку розробив проф. В.І. Козявкін. Вона спрямована на усунення функціональних блокад хребцево-рухових сегментів і відновлення нормальної рухливості суглобів хребта. Ця методика

справила неабияке враження на студентів.

Уже понад 12 років в Міжнародній клініці відновного лікування розробляють та застосовують спеціалізовані ігрові пристрої та відповідне програмне забезпечення для комп'ютерної ігрової реабілітації. Виконуючи певну вправу лікувальної гімна-

стики, пацієнт одночасно грає у цікаву комп'ютерну гру.

Варто відзначити не лише лікувальну роботу клініки, високий професіоналізм працівників, а й сам дизайнерський проект. Клініка оформлена в стилі сецесії із застосування символічної орнаментики. Всі холи оздоблені оригінальними квітковими орнаментами. Декоративні компоненти інтер'єру, крім естетичного впливу, спрямовані на пробудження в дитини мотивації до одужання та вивільнення від своєї хвороби.

Висловлюємо щиро подяку адміністрації університету за сприяння в організації поїздки, а також щиро дякуємо професору Володимирові Козявкіну та всім працівникам клініки за доброзичливе ставлення, високий професіоналізм і бажання ділитися досвідом.

Наша співпраця триватиме й надалі для досягнення спільної мети – розвитку реабілітаційної допомоги в Україні.

**Дарія ПОПОВИЧ,
професор,
Анастасія РУЦЬКА,
асистент**

УРОК ЗДОРОВ'Я ВІД МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ

Благодійна організація «Дім милосердя» в Чорткові опікується дітьми з особливими потребами, які опинилися в складних життєвих обставинах і потребують допомоги, захисту та підтримки. Днями тут відбувся «Урок здоров'я», який провели студенти стоматологічного факультету ТДМУ. Вони приїхали до дітей, щоб поспілкуватися на дуже важливу тему — як правильно доглядати за зубами, щоб вони були здорові й ніколи не боліли. Гості привезли із собою веселу театралізовану міні-виставу з участю казкових персонажів — хлопчика Незнайка та дівчинки Кнопочки. Присутні в залі захоплено спостерігали за цікавим дійством. Ось на імпровізованій сцені з'явився Незнайко, який любить чіпси, кока-колу, солодощі й лінується чистити зуби. Хоча Кнопочка його застерігає: «Хто про щітку й пасту забуває, той радо в гості мікроби закликає». І «мікроби» не забарилися. Але закінчується все добре. Розумна Кнопочка покликала на допомогу Незнайкові лікарів, які зарадили біді, а Незнайко зрозумів, що щітка та зубна паста — найкращі друзі дітей.

Актори-студенти 5 курсу Христини Врублевська, Ірина Мерва, Сергій Лобазов, Михайло Ярш, Андрій Рошук, Олег Руденко, Ольга Петрова, Ігор Підвисоцький, Арсен Тимків, Вікторія Шпирюк і третьокурсниця Ярина Тильчак грали дуже переконливо й подарували дітям яскраві

емоції та гарний настрій. Після вистави майбутні лікарі-стоматологи показали на муляжі, як правильно чистити зуби та нагадали присутнім прості правила, що допоможуть зміцнити здоров'я загалом. На завершення вручили кожній дитині приз — зубну пасту та щітку. Радісні посмішки на дитячих обличчях були красномовніші слів, вдячні були й батьки, присутні в залі.

Любов, надія, віра в добро звучали в піснях, які діти виконали разом з гостями, взявшись за руки та утворивши коло.

Директор й співзасновниця благодійної організації «Дім милосердя» Тетяна Дубина тепло подякувала адміністрації ТДМУ, волонтерам-студентам і керівнику волонтерської групи, професору кафедри дитячої стоматології Наталії Гевкалюк за підтримку й допомогу, за свято, подароване дітям.

— ТДМУ уклав договір про

співпрацю з «Домом милосердя», — розповіла Тетяна Євгенівна координатору «Медичної академії». — Підтримка медуніверситету для нас дуже важлива, адже наші підопічні — діти зі складними захворюваннями, яким потрібна кваліфікована медична допомога. Не всі батьки знають, куди звертатися, щоб обстежити сина чи донечку для встановлення діагнозу, а від правильного діагнозу й

ли свої рекомендації щодо їх подальшого амбулаторного лікування. 12 маленьких пацієнтів скеровано в стаціонар для поглибленого огляду й уточнення діагнозу, двом знадобилося лікування в стаціонарі. Сподіваюся, що наша співпраця триватиме. Дякую адміністрації ТДМУ, всім учасникам цього важливого медико-соціального проекту за професіоналізм й милосердя.

лікування залежить майбутній розвиток дитини. Вихованцями «Дому милосердя» є також сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, які знайшли тут родинне тепло, турботу та увагу — все те, чого не мали раніше. У вересні в нас побувала пересувна педіатрична бригада, створена на кафедрі дитячих хвороб з дитячою хірургією ТДМУ, до складу якої увійшли педіатри, ортопед-травматолог, окуліст, психіатр й дитячий стоматолог. Фахівці оглянули велику групу дітей та нада-

Підопічними «Дому милосердя» є діти з особливими потребами не лише з Чорткова, а й з району, області. Дехто проживає тут постійно, інші приходять щодня на заняття в педагогічно-реабілітаційних групах. Діє інклюзивно-ресурсний центр, обладнаний кабінети для занять з логопедом, дефектологом, психологом, для занять з навчально-корекційними групами, функціонує кімната арт-терапії, сенсорна кімната, спортивна та реабілітаційна зали з тренажерами. І загалом тут ство-

рені гарні умови для життя та розвитку дітей. У цьому студенти мали змогу переконатися, поспілкувавшись з вихованцями та працівниками «Дому милосердя» й оглянувши будівлю.

Як розповіла професор кафедри дитячої стоматології ТДМУ Наталія Гевкалюк, старшокурсники дуже ретельно готувалися до поїздки в Чортків. Обговорили задум та ідею вистави, костюми, приходили на репетиції. Про подарунки дітям — зубні щітки й пасту, яскраві плакати на тему догляду за зубами — подбав університет. Усім хотілося подарувати дітям радість.

Наталія Олександрівна приїздить у «Дім милосердя» не вперше.

— Я була тут у складі педіатричної бригади ТДМУ, що проводила поглиблений профілактичний огляд дітей. Тоді й виникла ідея «Уроку стоматологічного здоров'я». Дуже приємно, що дітям він сподобався. Такі уроки передбачені навчальною програмою 3 курсу стоматфакультету й під час виробничої практики студенти проводять їх у дошкільних закладах або початкових класах, навчаючи малечу правильно доглядати за зубами. Тепер про це знатимуть і підопічні «Дому милосердя».

Майбутні лікарі-стоматологи побували також у Чортківському державному медичному коледжі, де оглянули початкові аудиторії й поспілкувалися з викладачами та студентами. На запрошення адміністрації коледжу професор кафедри дитячої стоматології Наталія Гевкалюк прочитала студентам лекцію «Сучасні уявлення про порушення стану органів та тканин порожнини рота у дітей і фактори, що їх визначають».

Лідія ХМІЛЯР

МАРАФОН ЗНАНЬ З БАЗОВИХ ЗАСАД ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Формування здоров'я збережувальної компетентності школярів є одним з пріоритетів сучасної освіти. Навчити надавати домедичну допомогу потерпілому в разі надзвичайних ситуацій передбачає зміст предметів «Біологія» та «Основи здоров'я». Ця життєвоважлива навичка, звичайно, якісно формується у тісній співпраці вчителів і медиків.

Саме тому з ініціативи управління освіти та науки Тернопільської міської ради, Тернопільського комунального методичного центру науково-освітніх інновацій та моніторингу за погодженням з керівництвом Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського на базі кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги кілька років поспіль організовують практичні заняття з надання домедичної допомоги для учнів 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів під назвою «Марафон знань з базових принципів домедичної допо-

моги «Я можу врятувати людське життя».

7 листопада в Тернопільській ЗОШ №24 школі стартувало навчання старшокласників, традиційно організоване студентами наукового гуртка кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги (науковий керівник — доц. Ляхович Р.М.). Під час занять розглядають основні аспекти надання допомоги під час різноманітних невідкладних станів. Зокрема, це стосується реанімаційних заходів, зупинки кровотечі, імобілізації кінцівок при травмах і найпростіших способів транспортування з максимальним уникненням травматизації, домедична допомога за механічної асфіксії, судом, укусів, і т.п. Під час навчання використовують відповідний інвентар, зокрема, манекени, прості засоби для імобілізації кінцівок, гемостатичні середники тощо. Поперед-

ньо розробили єдиний план навчання. Спершу студенти розповідають і показують, як потрібно надати допомогу, а відтак під

його наглядом кожен школяр відпрацьовує відповідні навички. У процесі навчання моделюють ситуації й учасники намагаються безпосередньо розв'язати їх. Для цього створено п'ять станцій, на кожній з яких відпрацьовують той чи інший вид екстреної допомоги. Особливий інтерес у школярів викликала інформація щодо сучасних методик виконання серцево-легеневої реані-

мації. Під час реалізації сценарію практичних навичок їм доводилося долати невпевненість і знаходити в собі сміливість проводити реанімаційні заходи. Не секрет, що для психіки будь-якої людини завжди травматичним є той момент, коли вона стає свідком нещасного випадку. Водночас від умілих дій рятувальника почасти залежить життя потерпілого. Через це студенти стараються простими, доступними методами донести до учнів принципи надання допомоги у стані клінічної смерті. Такі реанімаційні вміння важливі для кожної людини, адже від цього залежить чиєсь життя. На жаль, статистика свідчить, що з 10 пацієнтів виживає лише двоє. Та якщо навіть виживає один з тисячі, то треба боротися за людське життя. Для цього потрібно навчитися долати страх, працювати над удосконаленням навичок. Адже отримані зараз базові

знання можуть знадобитися в ситуації, коли потрібно врятувати життя потерпілому.

Плідна співпраця школи та медичного вишу в цьому напрямку не обмежується навчанням школярів. Протягом 2014-2018 років таким навчанням охопили, крім 2080 учнів, ще й 600 педагогічних і 100 медичних працівників загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів.

Втілення такого проекту забезпечує співпрацю науковців та освітян за рахунок створення системи застосування результатів наукової й навчальної діяльності, передових освітніх практик у навчальних закладах міста Тернополя. Досвід співпраці освітян і медиків з навчання школярів навичкам надання допомоги в разі надзвичайних ситуацій ефективний тим, що він науково обґрунтований та практично спрямований, мотивований з урахуванням вікових особливостей школярів, заснований на основі партнерського, кооперативного навчання, що є однією з європейських методик навчання й сприяє інтегруванню школярів в єдиний освітній простір.

Лариса КОЗЛОВСЬКА,
методист Тернопільського
комунального методичного
центру науково-освітніх
інновацій та моніторингу

